

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням Президії НАН України
від « 12 » 12 2016 р. № 859

Віце-президент НАН України
академік НАН України

С. І. Пирожков

СТАТУТ
ІНСТИТУТУ МОВОЗНАВСТВА ІМ. О. О. ПОТЕБНИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
(нова редакція)

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД: 05416998

Київ – 2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні Національної академії наук України (далі – Інститут) є державною науковою неприбутковою бюджетною установою, що заснована на державній власності.

Інститут створено за рішенням Президії АН УРСР від 7 березня 1930 р. на основі об'єднання мовознавчих установ Академії.

1.2. Інститут перебуває у віданні Національної академії наук України і входить до складу Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

Повне найменування Інституту:

українською мовою – ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ІМ. О. О. ПОТЕБНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ;

англійською мовою – O. O. POTEBNIA INSTITUTE OF LINGUISTICS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE.

Скорочене найменування Інституту:

українською мовою – ІМ О. О. ПОТЕБНІ НАН УКРАЇНИ;

англійською мовою – O. O. POTEBNIA IL NAS OF UKRAINE.

1.3. Інститут є юридичною особою, має круглу печатку зі своїм найменуванням, інші необхідні печатки та штампи, рахунки в національній та іноземній валюті, відкриті відповідно до законодавства України, свою емблему, веде діловодство та бухгалтерський облік згідно із законодавством України.

1.4. Інститут є науково-дослідною установою, що створена з метою дослідження теоретичних і практичних питань загального, порівняльно-історичного та зіставного мовознавства, вивчення процесів розвитку й функціонування слов'янських, балтійських, романських і германських мов, мов України.

1.5. Інститут діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших актів законодавства, Статуту Національної академії наук України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України, цього статуту.

1.4. Інститут не рідше одного разу на п'ять років звітує про свою наукову і науково-організаційну діяльність перед Бюро Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України і в разі потреби – перед Президією НАН

України.

1.5. Інститут підлягає обов'язковій державній атестації в порядку, визначеному законодавством.

Місцезнаходження Інституту: 01001, м. Київ, вул. Грушевського, 4.

2. Основні завдання Інституту

2.1. Основними завданнями Інституту є:

2.1.1. Проведення та координування фундаментальних та прикладних наукових досліджень із актуальних напрямів мовознавства з метою одержання нових наукових знань та їх використання для практичних цілей, дослідження теоретичних і практичних питань загального, порівняльно-історичного та зіставного мовознавства, вивчення процесів розвитку й функціонування слов'янських, балтійських, романських і германських мов, мов України.

2.1.2. Проведення прикладних розробок, що базуються на знаннях, отриманих у результаті теоретичних наукових досліджень, формування рекомендацій щодо розв'язання мовних проблем на території України.

2.1.3. Надання консультативних послуг із мовознавчих питань.

2.1.4. Проведення лінгвістичних експертиз.

2.1.5. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через магістратуру, аспірантуру, докторантуру.

2.1.6. Забезпечення високої якості наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу та соціального захисту працівників.

2.1.7. Збереження і розвиток наукової інфраструктури.

2.1.8. Інформування широкої громадськості про результати своєї діяльності.

2.2. Інститут відповідно до основних завдань:

2.2.1. Розробляє за широкою участю наукового колективу основні наукові напрями своєї діяльності і подає їх на затвердження Президії НАН України. Під час визначення наукової тематики враховуються рішення Загальних зборів, Президії, Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

2.2.2. Організує та проводить науково-дослідні й пошукові роботи відповідно до затверджених основних наукових напрямів діяльності та щорічних планів наукових досліджень.

2.2.3. Вивчає, аналізує та узагальнює світові досягнення в галузі мовознавства та суміжних наук і визначає можливості їх використання в розвитку вітчизняного мовознавства, бере участь у розробці й реалізації міжнародних програм і проектів.

2.2.4. Розробляє прогнози та проводить наукову експертизу з мовознавчої

проблематики.

2.2.5. За дорученням НАН України або з власної ініціативи розробляє прогнози, інформаційно-аналітичні матеріали, пропозиції, рекомендації з питань мовної політики й мовного планування в Україні, здійснює наукові мовознавчі експертизи відповідно до договорів, укладених із фізичними та юридичними особами в установленому законодавством порядку.

2.2.6. Бере участь у конкурсах наукових проектів, науково-технічних розробок і конкурсах на отримання грантів, у тому числі міжнародних конкурсів, за результатами конкурсів забезпечує виконання відповідних робіт і заходів.

2.2.7. Проводить конференції, наради, симпозіуми, виставки, наукові школи, в тому числі міжнародні.

2.2.8. Здійснює видавничу діяльність наукового, освітнього та просвітницького характеру, виступає в установленому порядку засновником друкованих засобів масової інформації, наукових видавництв, наукових журналів та наукових видань.

2.2.9. Має власний офіційний веб-сайт, забезпечує розміщення на ньому інформації про основні наукові напрями, структуру та результати діяльності Інституту, здійснює регулярне оновлення зазначеної інформації, а також сприяє висвітленню в засобах масової інформації та соціальних мережах вагомих досягнень і важливих подій в житті установи та інших наукових матеріалів, що становлять громадський інтерес.

2.2.10. Проводить конкурси на заміщення вакантних посад наукових працівників, атестує своїх працівників.

2.2.11. Утворює в порядку, встановленому законодавством України, спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій за спеціальностями відповідно до основних наукових напрямів діяльності Інституту.

Інститут приймає остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованими спеціалізованими вченими радами.

2.2.12. Засновує в порядку, встановленому законодавством, вищі навчальні заклади для підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями, в тому числі магістра та доктора філософії.

2.2.13. Проводить освітню діяльність у сфері вищої освіти, надає освітні послуги шляхом підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями відповідно до Закону України «Про вищу освіту», в тому числі через магістратуру, аспірантуру та докторантуру, вживає заходів щодо підвищення кваліфікації наукових працівників, сприяє розвитку наукової складової у сфері освіти та залученню талановитої молоді до наукової діяльності.

2.2.14. Здійснює в установленому порядку навчання за програмами післядипломної освіти з метою перепідготовки наукових працівників та спеціалістів, а також утворює спільно з університетами, іншими вищими навчальними закладами спеціалізовані кафедри для підготовки фахівців за кваліфікаційним рівнем магістра та (або) доктора філософії.

2.2.15. Розміщує відповідно до договору, укладеного з іншою науковою

установою або вищим навчальним закладом, структурні підрозділи (лабораторії), що провадять наукову і науково-технічну діяльність, на базі цієї наукової установи або такого навчального закладу відповідно до освітніх програм та тематики наукових досліджень.

2.2.16. Розробляє структуру і штатний розпис у межах наявних коштів і затверджує його в установленому в НАН України порядку.

2.2.17. Укладає угоди і договори про наукове та науково-технічне співробітництво з організаціями і юридичними особами, в тому числі іноземними й міжнародними, бере участь у виконанні міжнародних наукових та науково-технічних програм і проектів в порядку, встановленому законодавством.

2.2.18. Бере участь у діяльності наукових товариств, асоціацій, спілок і союзів, в тому числі іноземних та міжнародних, на правах їх членів, веде інші форми спільної діяльності відповідно до законодавства України.

За погодженням із НАН України може входити до об'єднань юридичних осіб із метою виконання своїх статутних завдань зі збереженням статусу юридичної особи та фінансової самостійності.

2.2.19. Виступає засновником та співзасновником господарських товариств та бере участь у формуванні статутного капіталу таких господарських товариств виключно шляхом внесення до нього майнових прав інтелектуальної власності, виключні майнові права на які зберігаються за Інститутом.

2.2.20. Веде будівництво, реконструкцію, а також капітальний ремонт своїх основних фондів, об'єктів наукового, житлового та іншого соціального призначення.

2.2.21. Надає платні послуги за переліком, визначеним законодавством для бюджетних наукових установ.

2.2.22. Здійснює обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

2.3. Інститут має право на укладення договорів оренди майна, у тому числі нерухомого, що обліковується на його балансі, а також договорів продажу майна в порядку, встановленому в НАН України.

2.4. Усі види діяльності, які згідно із законодавством потребують спеціальних дозволів чи ліцензій, здійснюються Інститутом лише після їх отримання.

3. Структура Інституту

3.1. Структуру Інституту розробляє дирекція, її розглядає вчена рада та затверджує Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

Основною структурною одиницею Інституту є науковий відділ, завданням якого є організація і здійснення наукової, науково-технічної і науково-організаційної роботи. У штаті відділу посади наукових працівників

можуть становити не менш як 50 відсотків.

У структурі Інституту можуть бути відділення, центр, відділ, лабораторія, сектор, група, філія, наукова бібліотека, науковий музей тощо.

Для вирішення окремих завдань в Інституті можуть утворюватися тимчасові наукові колективи.

Структурними підрозділами Інституту є також управлінські й науково-допоміжні підрозділи і служби.

3.2. Інститут може створювати філії і наукові відділення на правах структурного підрозділу, а також інші структурні підрозділи без прав юридичної особи, що діють за положеннями, затвердженими наказом директора після погодження з вченою радою Інституту.

3.3. Для безпосереднього впровадження результатів наукової діяльності Інституту при ньому може діяти видавництво з правами юридичної особи, яке створюється за рішенням Президії НАН України і діє на підставі статуту, який затверджується та реєструється у встановленому в НАН України порядку.

3.4. З метою підтримки та розвитку фундаментальних досліджень на світовому рівні, нових перспективних міждисциплінарних напрямів наукових досліджень і координації спільної діяльності та ефективного використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів за визначеним науковим напрямом наукова група Інституту може входити до державної ключової лабораторії як об'єднання наукових груп наукових установ та університетів, інших вищих навчальних закладів на основі договору про спільну наукову діяльність у порядку, визначеному законом.

4. Управління Інститутом

4.1. Управління Інститутом здійснюється на основі і в порядку, встановленому Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статутом НАН України, Основними принципами організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України, цим статутом.

4.2. Інститут очолює директор, який обирається, призначається та звільняється з посади й діє відповідно до законодавства та статуту Інституту.

4.3. Директор Інституту обирається шляхом таємного голосування на зборах колективу наукових працівників Інституту на строк п'ять років із правом бути переобраним і призначається на посаду Президією НАН України. Одна й та ж особа не може бути директором Інституту більш як два строки.

4.4. Кандидат на посаду директора Інституту має вільно володіти державною мовою, мати науковий ступінь доктора філологічних наук або кандидата філологічних наук (доктора філософії) і стаж роботи на посадах наукових працівників та (або) науково-педагогічних працівників не менше 10 років. Президія НАН України або Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України можуть установити додаткові кваліфікаційні та інші вимоги до кандидата на посаду директора Інституту.

Не може бути обрана, призначена на посаду директора (у тому числі

виконувачем обов'язків директора) Інституту особа, яка:

1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

3) згідно з вироком суду позбавлена права обіймати відповідні посади;

4) за рішенням суду визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

5) піддавалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

4.5. Конкурс на заміщення посади директора Інституту оголошується Президією НАН України не пізніше, ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка обіймає цю посаду. У разі дострокового припинення повноважень директора Інституту конкурс оголошується протягом тижня від дня утворення вакансії.

Учена рада та колективи наукових відділів Інституту, серед інших визначених Статутом НАН України органів і осіб, мають право висунення кандидатів на заміщення посади директора Інституту. Пропозиції щодо претендентів на посаду директора Інституту приймаються Відділенням літератури, мови і мистецтвознавства НАН України протягом двох місяців від дня оголошення конкурсу на посаду директора Інституту. Кандидатури претендентів, які відповідають встановленим вимогам, вносяться на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту протягом 20 календарних днів від дня закінчення строку подання документів на заміщення вакантної посади.

4.6. Претенденти на посаду директора Інституту розглядаються на зборах колективу наукових працівників Інституту. Кожен член зборів колективу наукових працівників може голосувати лише за одну кандидатуру або не підтримувати жодної з кандидатур.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо на зборах колективу наукових працівників були присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.7. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання директора Інституту розглядаються загальними зборами Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

– призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

– призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, або за

наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.8. Якщо жоден із претендентів на посаду директора Інституту не набрав у першому турі більше 50 відсотків голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, проводиться другий тур голосування.

До участі в другому турі допускаються два кандидати, які в першому турі набрали найбільшу кількість голосів.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо на зборах колективу наукових працівників були присутні більше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання у другому турі директора Інституту розглядаються загальними зборами Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка в другому турі набрала більше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка в другому турі набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, або за наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.9. Директор Інституту призначається на посаду Президією НАН України за рекомендацією загальних зборів Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України.

За наявності вмотивованих заперечень з боку загальних зборів Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України Президією НАН України оголошується новий конкурс та призначається виконувач обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.10. Контракт із обраним директором Інституту укладається Національною академією наук України в установленому порядку протягом одного місяця від дня обрання на строк, визначений статутом Інституту.

4.11. Директор Інституту може бути звільнений з посади Президією НАН України за наявності підстав, визначених законодавством про працю, а також через порушення умов контракту. Директор Інституту також може бути звільнений з посади у зв'язку з прийняттям рішення про його відкликання зборами колективу наукових працівників Інституту. Підстави для відкликання директора Інституту визначаються законодавством про працю.

Подання про відкликання директора Інституту може бути внесено на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту не менше, ніж половиною статутного складу вченої ради установи.

4.12. Директор Інституту в межах наданих йому повноважень організовує

діяльність Інституту.

4.13. Директор Інституту відповідає перед НАН України за виконання обов'язків, передбачених законодавством, статутом Інституту, а також контрактом.

4.14. Директор Інституту має право:

- 1) розпоряджатися майном та коштами в межах та в спосіб, що передбачені контрактом, статутом Інституту та законодавством;
- 2) представляти Інститут в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, установах, організаціях, підприємствах незалежно від форми власності без окремого на те доручення, видавати довіреності;
- 3) відкривати від імені Інституту рахунки в банках та в органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів у порядку, встановленому законодавством;
- 4) укладати від імені Інституту договори відповідно до законодавства;
- 5) приймати на роботу та звільняти з роботи працівників Інституту, визначати їх посадові обов'язки, застосовувати до них заходи заохочення та стягнення;
- 6) преміювати працівників відповідно до положення Інституту про преміювання та здійснювати інші види стимулювання праці працівників Інституту;
- 7) перевіряти якість роботи працівників Інституту та діяльність, спрямовану на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної діяльності;
- 8) призначати відповідну частину складу вченої ради Інституту;
- 9) делегувати відповідно до статуту Інституту частину своїх повноважень своїм заступникам та керівникам структурних підрозділів Інституту;
- 10) видавати у межах своїх повноважень накази та розпорядження;
- 11) вирішувати питання фінансово-господарської діяльності Інституту.

4.15. Директор Інституту зобов'язаний забезпечувати:

- 1) провадження Інститутом діяльності відповідно до статутних завдань;
- 2) високоефективну наукову та інноваційну діяльність Інституту, в тому числі впровадження результатів його наукових досліджень, міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво;
- 3) підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації в магістратурі, аспірантурі та докторантурі;
- 4) підготовку та перепідготовку, підвищення кваліфікації працівників Інституту;
- 5) виконання Інститутом державного замовлення та інших договірних зобов'язань;
- 6) дотримання Інститутом ліцензійних умов та умов акредитації освітньо-наукової програми;
- 7) одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів;

8) захист прав інтелектуальної власності на результати наукової та науково-технічної діяльності, отримані за рахунок коштів державного бюджету;

9) застосування нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки кадрів вищої кваліфікації;

10) стабільне фінансово-економічне становище Інституту та ефективне використання майна, закріпленого за Інститутом, дотримання вимог законодавства під час надання в користування іншим особам зазначеного майна;

11) подання НАН України в установленому порядку звітності про використання майна, закріпленого за Інститутом, зокрема майна, наданого у користування іншим особам;

12) дотримання умов статуту Інституту та колективного договору;

13) захист інформації відповідно до законодавства;

14) дотримання Інститутом вимог законодавства, забезпечення виконання в установлені строки вимог контролюючих органів у сфері господарської діяльності, а також вимог НАН України;

15) вжиття заходів до вдосконалення управління Інститутом, зміцнення фінансово-господарської, трудової дисципліни;

16) створення належних умов праці відповідно до вимог законодавства, дотримання прав працівників відповідно до законодавства про працю;

17) своєчасність проведення розрахунків із юридичними та фізичними особами;

18) цільове та ефективне використання коштів державного бюджету;

19) своєчасне та в повному обсязі виконання Інститутом зобов'язань перед державним бюджетом та державними соціальними фондами;

20) виконання кошторису доходів і видатків Інституту, недопущення виникнення заборгованості із заробітної плати, за спожиті послуги з енергопостачання та комунальні послуги;

21) вжиття в межах своїх повноважень заходів до запобігання проявам корупційних правопорушень в Інституті;

22) інформування широкої громадськості про діяльність Інституту.

23) ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової та статистичної звітності згідно з чинним законодавством.

4.16. Директор Інституту вирішує інші питання, що згідно із законодавством, статутом Інституту і контрактом належать до його компетенції.

4.17. Директор Інституту щороку звітує перед колективом наукових працівників Інституту про свою діяльність.

4.18. Учена рада Інституту є колегіальним органом управління науковою і науково-технічною діяльністю Інституту, який виконує консультативно-дорадчі функції.

4.19. Кількісний склад членів вченої ради Інституту становить 18 осіб. Не менш як три чверті складу вченої ради обираються на термін повноважень

директора таємним голосуванням зборів наукових працівників, а решта членів призначаються наказом директора.

Директор Інституту, його заступник з наукової роботи і вчений секретар Інституту є членами вченої ради Інституту за посадою.

Голова, його заступники та вчений секретар вченої ради Інституту обираються таємним голосуванням із числа її членів.

До складу вченої ради Інституту входять усі члени Національної академії наук України (академіки та члени-кореспонденти Національної академії наук України), які працюють в Інституті. До вченої ради можуть бути обрані (або запрошені та призначені наказом директора Інституту) провідні вчені і спеціалісти, які не працюють в Інституті.

До складу вченої ради Інституту також входять голова ради молодих учених Інституту та голова первинної профспілкової організації Інституту.

4.20. До виключної компетенції вченої ради Інституту належать питання щодо:

1) визначення стратегії розвитку Інституту та перспективних напрямів наукової і науково-технічної діяльності;

2) проведення наукової і науково-технічної оцінки тематики та результатів науково-дослідних робіт;

3) затвердження щорічних планів наукових досліджень;

4) удосконалення та розвиток структури Інституту;

5) затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні вищої освіти і призначення наукових керівників (консультантів);

6) затвердження результатів атестації наукових працівників, аспірантів, докторантів, здобувачів;

7) затвердження результатів конкурсу на вакантні посади наукових працівників;

8) висування видатних наукових праць для присудження премій, медалей та інших видів відзнак, у тому числі міжнародних;

9) присвоєння працівникам Інституту вчених звань професора та старшого дослідника і подання відповідних рішень на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади (що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності), порушення клопотання про присвоєння почесних звань;

10) затвердження річних звітів про діяльність Інституту та фінансових планів (кошторисів) Інституту;

11) ухвалення рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах державного сектору;

12) погодження переліку професій і посад Інституту, на яких може застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці.

4.21. Вчена рада Інституту обговорює основні наукові напрями діяльності

Інституту і рекомендує їх до розгляду Відділенням літератури, мови і мистецтвознавства НАН України та до затвердження Президією НАН України.

4.22. Вчена рада Інституту має право приймати рішення, якщо на засіданні присутні не менше як половина її облікового складу, за винятком випадків розгляду кадрових питань, висунення робіт на здобуття премій і медалей та інших питань, де обов'язкова присутність двох третин складу вченої ради.

Рішення вченої ради Інституту вважаються прийнятими, якщо за них голосувало понад 50% присутніх членів вченої ради. Рішення приймаються відкритим або таємним (за рішенням вченої ради) голосуванням.

4.23. З метою додаткового сприяння діяльності Інституту, залучення до оцінки результатів його діяльності широкого кола вчених за пропозицією вченої ради Інституту та (або) рішенням Президії НАН України при Інституті може створюватися наглядова рада, у тому числі із залученням іноземних вчених, яка діє відповідно до положення, затвердженого Президією НАН України відповідно до законодавства.

4.24. Для сприяння здійсненню та розвитку наукових досліджень молодих учених, забезпечення захисту їх прав та інтересів в Інституті утворюється рада молодих учених, яка є колегіальним виборним дорадчим органом, що об'єднує молодих учених Інституту та діє відповідно до положення про цю раду, яке затверджує директор Інституту після погодження з вченою радою Інституту.

Рада молодих учених Інституту здійснює свою діяльність із метою забезпечення активної участі молодих учених Інституту в проведенні наукових досліджень, а також представництва, захисту і реалізації їхніх прав та інтересів.

Інститут сприяє діяльності ради молодих учених та може фінансувати заходи і проекти, що ініціюються радою молодих учених.

4.25. Усі громадяни, які беруть участь у діяльності Інституту на основі трудового договору, утворюють трудовий колектив Інституту.

Основною організаційною формою здійснення трудовим колективом своїх повноважень є загальні збори трудового колективу.

Загальні збори трудового колективу вважаються правомочними, якщо в них бере участь більш як половина загальної кількості членів колективу.

Рішення загальних зборів трудового колективу приймаються відкритим голосуванням більшістю голосів членів колективу, присутніх на зборах.

4.26. Виробничі, трудові і соціальні відносини трудового колективу з Інститутом регулюються колективним договором, який укладається директором із профспілковою організацією Інституту відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди».

4.27. До повноважень трудового колективу Інституту належить:

– делегування наукових працівників для участі у сесіях загальних зборів НАН України з правом ухвального голосу (крім питань, пов'язаних із виборами дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України);

- обговорення та схвалення колективного договору;
- розгляд питань соціального розвитку, у тому числі поліпшення умов праці, життя та здоров'я, медичного страхування працівників Інституту та їх сімей;
- затвердження правил внутрішнього трудового розпорядку;
- застосування громадських стягнень;
- порушення питань про притягнення порушників трудової дисципліни в установленому законом порядку до відповідальності.

Питання, які входять до компетенції трудового колективу Інституту, вирішуються трудовим колективом за участю директора Інституту, якщо інше не передбачено законодавством.

4.28. Усі наукові працівники, які перебувають у трудових відносинах із Інститутом, утворюють колектив наукових працівників Інституту.

Збори колективу наукових працівників Інституту вважаються повноважними, якщо на них присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.29. Збори колективу наукових працівників Інституту приймають рішення:

- про обрання директора Інституту;
- про відкликання директора Інституту;
- про делегування представників (кандидатів наук, докторів філософії, докторів наук) наукового колективу Інституту для участі в сесії загальних зборів Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України з правом ухвального голосу при обранні академіка-секретаря Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України.

4.30. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту приймається двома третинами голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту.

4.31. Заступник директора Інституту з наукової роботи і вчений секретар Інституту призначаються директором Інституту за погодженням із ученою радою Інституту та Відділенням літератури, мови і мистецтвознавства НАН України і затверджуються Президією НАН України на строк повноважень директора Інституту.

Заступник директора Інституту із загальних питань призначається директором Інституту за погодженням з Відділенням літератури, мови і мистецтвознавства НАН України та затверджується Бюро Президії НАН України на строк повноважень директора Інституту.

4.32. Керівники відокремлених наукових підрозділів без прав юридичної особи (відділень, філій, центрів) Інституту, керівники (завідувачі) основних наукових підрозділів (відділів) обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням із Президією НАН України на строк не більше 5 років із правом переобрання ще на один строк.

4.33. Заступники керівників відокремлених або основних наукових

підрозділів (відділів), керівники (завідувачі) лабораторій, секторів у складі відділів, головні та провідні наукові співробітники обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням з Бюро Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України, а головні наукові співробітники – за погодженням із Президією НАН України.

Старші наукові співробітники, наукові співробітники, молодші наукові співробітники, головні та провідні інженери та їх заступники з основного напрямку діяльності Інституту, головні та провідні інженери наукового підрозділу, головні інженери проекту обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту.

4.34. Трудові договори з науковими працівниками, зазначеними у пункті 4.33, можуть укладатися як на невизначений строк, так і на строк, визначений угодою сторін, але не більше, ніж на п'ять років, що зазначається в умовах контракту.

Обрані за конкурсом наукові працівники, з якими укладено трудовий договір на невизначений строк, підлягають періодичній атестації в порядку, встановленому законодавством.

Посади наукових працівників, з якими укладено трудовий договір на визначений строк, після його закінчення вважаються вакантними і для їх заміщення може бути проведено новий конкурс в установленому порядку.

Дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти Національної академії наук України призначаються на посади наукових працівників директором Інституту без конкурсу та затверджуються на посаді в порядку, встановленому в НАН України.

4.35. Інститут може мати почесного директора та радників при дирекції.

Почесним директором Інституту Президією НАН України може бути призначений провідний вчений після досягнення 65-річного віку та звільнення з посади директора Інституту, який тривалий час очолював Інститут, зробив визначний внесок у науку, організацію наукових досліджень та розвиток Інституту і під керівництвом якого Інститут посів провідне місце у мовознавстві та досяг значних успіхів у реалізації результатів досліджень і підготовці наукових кадрів.

Радниками при дирекції Інституту на підставі рішення Президії НАН України директором Інституту можуть бути призначені дійсні члени, члени-кореспонденти НАН України за їх бажанням після досягнення 65-річного віку.

5. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності Інституту

5.1. Фінансове забезпечення діяльності Інституту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що складається з загального та спеціального (власні надходження) фондів державного бюджету, та його

майнового комплексу.

5.2. Фінансування основної діяльності Інституту здійснюється в межах видатків, передбачених у кошторисах на зазначені цілі.

Фінансування робіт за окремими науковими і науково-технічними програмами та проектами НАН України, виконавцями яких є Інститут, а також надання йому грантів НАН України здійснюється відповідно до затвердженого в НАН України порядку.

5.3. Власні надходження Інституту отримуються ним додатково до коштів загального фонду державного бюджету і відповідно до законодавства включаються до спеціального фонду.

Власні надходження складаються з коштів, отриманих в установленому порядку як плата за надання послуг Інститутом згідно з його основною діяльністю, від додаткової (господарської) діяльності, від плати за надання майна в оренду, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна).

До складу власних надходжень Інституту відносяться також гранти, дарунки, благодійні внески та кошти, що він отримує від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ на виконання цільових програм та заходів.

Власні надходження Інституту спрямовуються на виконання статутних завдань та використовуються згідно з законодавством.

5.4. Інститут самостійно розпоряджається доходами та іншими надходженнями, одержаними від надання дозволених законодавством платних послуг. Такі кошти не можуть бути вилучені в дохід держави.

5.5. Інститут використовує доходи виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених статутом.

Інститут не має права розподіляти отримані доходи або їх частину серед засновників (учасників), членів, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5.6. Інститут за рішенням вченої ради в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, може зараховувати власні надходження, отримані від плати за послуги, що надаються ним згідно з основною діяльністю, благодійну допомогу, гранти (включаючи кошти, що надходять від вітчизняних та іноземних замовників для реалізації наукових, науково-технічних та інноваційних проектів), на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на рахунки, відкриті в установах банків державного сектору в порядку, встановленому законодавством.

Зазначені доходи включаються до кошторису Інституту і можуть використовуватися на оплату витрат, пов'язаних із здійсненням та популяризацією наукової діяльності, оплати праці, придбання майна і його обслуговування, капітальне будівництво та ремонт приміщень тощо у межах

статутної діяльності Інституту.

5.7. Складовими матеріально-технічної бази Інституту є будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші матеріальні цінності, нематеріальні активи.

Майно, що становить матеріально-технічну базу Інституту, закріплюється за ним на основі права оперативного управління.

5.8. Інститут має право використовувати належне йому майно для участі в цивільних відносинах, у тому числі для ведення фінансово-господарської діяльності, будівництва об'єктів наукового та соціального призначення відповідно до цілей його утворення та в межах цивільної правоздатності.

5.9. На нерухоме майно Інституту не може бути звернено стягнення за претензіями кредиторів.

5.10. Відчуження нерухомого майна НАН України, закріпленого за Інститутом, здійснюється з дозволу Президії НАН України в порядку, визначеному законодавством.

5.11. Продаж основних засобів Інституту здійснюється лише на конкурсних засадах.

5.12. Безоплатна передача майна, яке перебуває на балансі Інституту, на баланс іншої наукової установи НАН України здійснюється без оподаткування, якщо підставою для такої передачі є рішення Президії НАН України.

5.13. Земельна ділянка може передаватися Інститутові в постійне користування в порядку, передбаченому Земельним кодексом України, і не може бути вилучена (припинено право постійного користування земельною ділянкою) за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування без згоди Президії НАН України.

Землекористування здійснюється Інститутом відповідно до земельного законодавства.

Передача в оренду Інститутом закріплених за ним на основі права оперативного управління об'єктів власності, а також земельних ділянок здійснюється без права їх викупу відповідно до законодавства України за рішенням Президії НАН України та в порядку, встановленому в НАН України.

6. Припинення діяльності Інституту

6.1. Припинення діяльності Інституту здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації за рішенням Президії НАН України за поданням Бюро Відділення літератури, мови і мистецтвознавства НАН України або одного із віце-президентів НАН України згідно з розподілом обов'язків, а у випадках, передбачених законом, – за рішенням суду.

6.2. Ліквідація Інституту здійснюється комісією, призначеною рішенням Президії НАН України, а в разі припинення його діяльності за рішенням суду – комісією, утвореною відповідно до рішення суду.

6.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять

повноваження з управління Інститутом. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс Інституту, подає його на затвердження до НАН України. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредитором визначаються законом.

6.4. Працівникам Інституту, які звільняються у зв'язку з його реорганізацією чи ліквідацією, гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до законодавства про працю.

6.5. У разі припинення діяльності Інституту його активи передаються за рішенням Президії НАН України одній або кільком неприбутковим науковим установам НАН України або зараховуються до доходу бюджету.

6.6. Інститут вважається таким, що припинив свою діяльність, із дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію її припинення.

Факти, викладені в цьому документі, нотаріусом не перевірялись.

-ів, Україна,

Дванадцятого грудня дві тисячі шістнадцятого року.

Я, Байдик Т.М., приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу, засвідчую справжність підпису Віце-президента Національної академії наук України академіка НАН України гр. Пирожкова Сергія Івановича, який зроблено у моїй присутності.

Особу представника встановлено, його дієздатність та повноваження перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № 1231
Стягнуто плати: за домовленістю
Приватний нотаріус

Всього
прошито
(або процифровано),
пронумеровано
скріплено печаткою
аркушів
Приватний нотаріус